Załącznik do zarządzenia nr 97 Rektora UŁ z dnia 13.06.2024 r.

SYSTEM WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ W SZKOŁACH DOKTORSKICH UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

§ 1

Słownik pojęć:

UŁ – Uniwersytet Łódzki;

SDUŁ - szkoły doktorskie Uniwersytetu Łódzkiego;

IPB – Indywidualny Plan Badawczy;

PRK – Polska Rama Kwalifikacji;

USOS – Uniwersytecki System Obsługi Studiów, system informatyczny;

AOD – arkusz oceny doktoranta.

§ 2

1. W celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia w SDUŁ oraz ustalenia procedury monitorowania tego obszaru, przyjmuje się poniższy system weryfikacji efektów uczenia się w SDUŁ.
2. Kształcenie doktorantów w szkołach doktorskich odbywa się na podstawie programu kształcenia oraz IPB i prowadzi do uzyskania kwalifikacji na 8. poziomie PRK.
3. Weryfikacja efektów uczenia się dla doktorantów szkół doktorskich dotyczy kategorii wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i odbywa się w kilku obszarach:
   1) efekty uzyskane poprzez realizację zajęć wynikających z programu kształcenia, w tym seminarium doktoranckiego;
   2) efekty uzyskane przez realizację praktyk dydaktycznych;
   3) efekty uzyskane poprzez realizację pracy badawczej i naukowej, zgodnie z harmonogramem określonym w IPB, w tym poprzez ocenę śródokresową doktorant;
   4) efekty uzyskane przez przygotowanie rozprawy doktorskiej.
4. Warunkiem zakończenia kształcenia w szkole doktorskiej jest uzyskanie wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

§ 3

1. Program kształcenia w szkole doktorskiej uchwala Senat UŁ, po zasięgnięciu opinii Samorządu Doktorantów. Program kształcenia zawiera w szczególności wskazanie dziedzin i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia się; plany kształcenia (informacje o zajęciach); określenie relacji między efektami uczenia się dla danej szkoły a efektami zdefiniowanymi dla poszczególnych przedmiotów lub modułów procesów kształcenia; opis sposobu sprawdzenia efektów uczenia się z odniesieniem do konkretnych przedmiotów lub modułów procesu kształcenia.
2. Treści kształcenia, metody weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się, sposoby i kryteria oceniania sformułowane w sposób precyzyjny i jednoznaczny wynikają z sylabusa (karty przedmiotu) i są podawane do wiadomości doktorantów w systemie USOS przed rozpoczęciem zajęć. Prowadzący zajęcia informuje także doktorantów na temat metody, narzędzi i środków dydaktycznych stosowanych do realizacji zajęć oraz literatury, niezbędnej w procesie samokształcenia i przygotowania się doktoranta do uczestnictwa w zajęciach.
3. Podstawowymi kryteriami weryfikacji efektów uczenia się w wyniku realizacji zajęć wynikających z programu kształcenia są zaliczenia przedmiotu (poprzez wstawienie zaliczenia, zaliczenia z oceną, wyniku egzaminu). Dokumentowanie realizacji programu kształcenia odbywa się w karcie okresowych osiągnięć w formie wydruków z systemu USOS. Karta okresowych osiągnieć zawiera informacje o egzaminach (ocenianych w skali określonej w regulaminie szkoły doktorskiej) i zaliczeniu bądź braku zaliczenia zajęć – w szczególności wykładów, konwersatoriów, ćwiczeń, laboratoriów, seminarium doktoranckiego.
4. Prowadzący zajęcia monitoruje uzyskiwanie przez doktoranta efektów uczenia się na bieżąco w trakcie zajęć lub podczas jednej z wymienionych w ust. 5 formy weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się.
5. System weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się w procesie kształcenia opiera się w szczególności na egzaminach ustnych i pisemnych, pisemnych pracach zaliczeniowych, wystąpieniach i prezentacjach, referatach, esejach, testach, rozmowach podsumowujących zajęcia.
6. Szczególną formą zajęć przewidzianych w programie kształcenia jest seminarium doktoranckie, które stanowi platformę współpracy między promotorem i doktorantem,

w szczególności wymiany informacji służących wsparciu merytorycznemu i metodologicznemu ze strony promotora oraz prezentacji wyników badań realizowanych przez doktoranta w celu przygotowania rozprawy doktorskiej. Zaliczenie seminarium doktoranckiego oznacza uzyskanie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które przygotowują do pracy naukowej oraz umożliwiają uczestnictwo w życiu akademickim i aktywną działalność w środowisku naukowym.

7. Programy szkół doktorskich przewidują także seminarium, realizowane w formie uczestniczenia w warsztatach lub konsultacjach z innymi specjalistami z kraju lub z zagranicy. Zajęcia te są realizowane po uzgodnieniu z promotorem. Celem seminarium jest aktywizacja doktorantów poprzez udział w forum dyskusyjnym, wymianę doświadczeń, analizę problemów naukowych w interdyscyplinarnych zespołach badawczych, nawiązywanie współpracy z innymi przedstawicielami środowiska naukowego. W ramach tych zajęć doktorant wykazuje umiejętności interpretacji, krytycznej analizy i oceny rezultatów badań, formułowania hipotez badawczych i doboru argumentów oraz doskonali sposoby komunikacji naukowej.
8. O wyborze formy zaliczenia przedmiotu decyduje prowadzący zajęcia, z uwzględnieniem konieczności sprawdzenia realizacji zakładanych efektów uczenia się. Metody oceny uzyskanych efektów uczenia się powinny odzwierciedlać stan ich realizacji oraz umożliwić uzyskanie informacji na temat wiedzy, kompetencji społecznych i umiejętności, które doktorant uzyskał w trakcie realizacji danego przedmiotu.
9. Koordynator przedmiotu ma obowiązek monitorowania na bieżąco efektywności kształcenia w odniesieniu do uzyskiwanych przez doktorantów kwalifikacji oraz poddawania weryfikacji stosowanych narzędzi, służących do oceny poziomu uzyskanych efektów uczenia się w przypadku niespełnienia wymogu najwyższej skuteczności. Koordynator przekazuje dyrektorowi szkoły doktorskiej wnioski z powyższej analizy, w tym ocenę przyczyny słabszego opanowania przez doktorantów efektów uczenia się i propozycję działań zmierzających do udoskonalenia realizacji założonych przedmiotowych efektów uczenia się w celu doskonalenia procesu kształcenia. Podsumowanie tych działań odbywa się w formie ankiety, której wzór określają odrębne przepisy.
10. Doktoranci dokonują oceny zajęć w formie anonimowej ankiety.

§ 4

1. Programy kształcenia w SDUŁ przewidują odbywanie praktyk zawodowych w szczególności w formie praktyk dydaktycznych, które przygotowują do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego.
2. Praktyki dydaktyczne mogą być realizowane przez:
   1) prowadzenie zajęć dydaktycznych ze studentami lub
   2) uczestniczenie w prowadzeniu zajęć realizowanych przez promotora lub innego nauczyciela akademickiego, w takim przypadku zakres działań doktoranta określa osoba prowadząca zajęcia, chyba że program kształcenia w szkole doktorskiej stanowi inaczej.
3. Celem praktyk zawodowych jest osiągniecie określonych w programie kształcenia efektów uczenia się, dotyczących w szczególności:
   1) samodzielnego planowania i działań na rzecz własnego rozwoju oraz inspirowania i organizowania rozwoju innych osób;
   2) prowadzenia zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych metod i narzędzi;
   3) efektywnego wykorzystania posiadanej wiedzy i umiejętności w działalności zawodowej;
   4) wypełniania społecznych zobowiązań badaczy.
4. Weryfikacja efektów uczenia się uzyskiwanych w ramach praktyk zawodowych jest dokonywana przez promotora. Formą sprawdzenia umiejętności dydaktycznych jest hospitacja zajęć, a w przypadku zajęć prowadzonych samodzielnie – także analiza wyników ankiet studenckich, oceniających prowadzącego zajęcia doktoranta.
5. Praktyki zawodowe kończą się zaliczeniem, wpisywanym do systemu USOS przez promotora (w szczególności na podstawie wniosków z hospitacji zajęć, wyników ankiet studenckich, opinii osoby prowadzącej zajęcia). Promotor jest zobowiązany do przedstawienia doktorantowi sugestii dotyczących doskonalenia warsztatu dydaktycznego oraz wniosków z weryfikacji efektów uczenia się, uzyskiwanych przez doktoranta w trakcie realizacji praktyk dydaktycznych.
6. W szczególnych przypadkach hospitację zajęć może przeprowadzić dyrektor szkoły doktorskiej albo osoba przez niego wskazana.

§ 5

1. IPB doktoranta zawiera w szczególności harmonogram przygotowania rozprawy doktorskiej z uwzględnieniem działań badawczych i naukowych służących przygotowaniu rozprawy doktorskiej.
2. IPB powstaje w uzgodnieniu między doktorantem i promotorem i musi spełniać wymóg adekwatności do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8. PRK. Wzór IPB przyjęty w szkołach doktorskich obejmuje informację na temat zakładanych efektów uczenia się, które zostaną uzyskane w wyniku realizacji zaplanowanych działań.
3. Doktorant jest zobowiązany do składania raz w roku sprawozdania z realizacji IPB. Formularz sprawozdania uwzględnia wykaz zrealizowanych zadań naukowych i badawczych, poprzez które doktorant wypełnia wymogi dotyczące nabywania kwalifikacji w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
4. Osiągnięcie zakładanych w IPB efektów uczenia odbywa się w szczególności poprzez:
   1) postępy w przygotowaniu rozprawy doktorskiej;
   2) publikacje naukowe;
   3) czynny udział w konferencjach naukowych;
   4) udział w stażach i wyjazdach naukowych;
   5) realizację projektów badawczych;
   6) kwerendy biblioteczne.
5. Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się poprzez:
   1) uznanie pracy naukowej i badawczej doktoranta, potwierdzonej w dokumentacji przebiegu kształcenia w szczególności przez sprawozdanie z IPB i AOD z poświadczeniem osiągnięć i zrealizowanych aktywności;
   2) seminarium, w trakcie którego doktorant prezentuje wyniki swoich badań i postępy w pisaniu rozprawy doktorskiej;
   3) w zakresie znajomości języka obcego – działania z zakresu umiędzynarodowienia pracy badawczej i naukowej (w szczególności - przygotowanie rozprawy doktorskiej w języku obcym, wystąpienia z referatem w języku obcym na konferencjach międzynarodowych, publikacje w językach obcych, wyjazdy zagraniczne);
   4) ocenę śródokresową.
6. Dokumentacja przebiegu kształcenia w tym w szczególności sprawozdanie z IPB oraz AOD

stanowią podstawę zaliczenia roku przez doktoranta. Obydwa dokumenty zawierają opinię promotora, który dokonuje ewaluacji wyników doktoranta.

7. Dokumentacja przebiegu kształcenia jest przekazywana do rady szkoły, której przedstawiciele w zakresie dyscypliny reprezentowanej przez doktoranta wydają opinię na temat postępów doktoranta, uwzględniając opinię promotora dotyczącą aktywności doktoranta w obszarze naukowym, badawczym, dydaktycznym i organizacyjnym.
8. Do zadań dyrektora szkoły doktorskiej należy podejmowanie decyzji w sprawie zaliczenia roku kształcenia doktoranta, po zasięgnięciu opinii rady szkoły albo przedstawicieli dyscypliny doktoranta w radzie szkoły i ostatecznym uznaniu osiągnięć doktoranta.
9. W połowie okresu kształcenia określonego w programie kształcenia komisja ewaluacyjna przeprowadza ocenę śródokresową doktoranta, kierując się kryteriami przyjętymi przez radę szkoły. Wynik oceny śródokresowej wraz z uzasadnieniem jest jawny i stanowi element informacji zwrotnej dla doktoranta, który otrzymuje ocenę procesu przygotowania rozprawy doktorskiej oraz dane na temat tych jego elementów, które wymagają modyfikacji.
10. Opieka naukowa nad doktorantem podlega ewaluacji w trakcie oceny śródokresowej doktoranta na podstawie ramowych kryteriów oceny, określonych przez dyrektora szkoły doktorskiej we współpracy z radą szkoły. Komisja ewaluacyjna dokonująca oceny opieki naukowej zapoznaje się z dokumentacją doktoranta, w tym opiniami promotora lub promotorów na temat postępów w pracy naukowej i badawczej oraz w pisaniu rozprawy doktorskiej. Komisja dokonuje oceny promotora lub promotorów nie tylko w zakresie merytorycznego i metodycznego wspierania doktoranta w jego pracy naukowej, ale także sposobu dokonywania oceny rozwoju naukowego doktoranta. Analizie poddany zostaje harmonogram działań doktoranta, a także sposób przygotowania i przeprowadzenia corocznej oceny rozwoju naukowego doktoranta związanych z przygotowaniem rozprawy doktorskiej.

§ 6

1. Ostatecznym potwierdzeniem uzyskania przez doktoranta kwalifikacji na 8. poziomie PRK jest złożenie rozprawy doktorskiej.
2. Po sprawdzeniu pracy promotor lub promotorzy sporządzają opinię na temat

przedłożonej rozprawy wg przyjętego w UŁ wzoru. Jednym z wymogów powyższej opinii jest potwierdzenie, które efekty uczenia się odpowiadające charakterystykom drugiego stopnia na poziomie 8. PRK doktorant uzyskał w wyniku realizacji rozprawy doktorskiej.

§ 7

Komisja ds. szkół doktorskich, powołana w UŁ w celu przygotowania ram prawnych funkcjonowania szkół doktorskich oraz kontroli jakości kształcenia w szkołach doktorskich, może proponować inne metody weryfikacji efektów uczenia się w poszczególnych obszarach oraz proponować działania zmierzające do wprowadzenia skuteczniejszych mechanizmów kontroli systemu weryfikacji efektów uczenia się. Komisja może przygotować procedury zmierzające do monitorowania sytuacji w powyższym zakresie.